

هدف چه بود؟ هدف این بود که پایه‌های نظام را سست کنند، متزلزل کنند، مراکز حساس را بگیرند، صداوسیما را بگیرند و از این قبیل؛ این کاری بود که اینها میخواستند بکنند. نیروهای انتظامی، بسیج، سپاه و تعداد زیادی جوان که نه جزو بسیج بودند، نه جزو سپاه بودند، در مقابل اینها قرار گرفتند. بعضی با دست خالی با اینها برخورد کردند، بعضی هم شهید شدند ۱۴۰۴/۱۱/۲۸

حرف روز اهرم‌های نوظهور ایران در نظم پسا جنگ

تحولات اخیر در تنگه هرمز، لبنان و روند گفت‌وگوهای غیرمستقیم ایران و ایالات متحده نشان می‌دهد که موازنه قدرت در غرب آسیا وارد مرحله‌ای دیگر شده است؛ مرحله‌ای که در آن جمهوری اسلامی ایران توانسته اهرم‌های ژئوپلیتیکی و حقوقی خود را به ابزار چانه‌زنی مؤثر تبدیل کند برخلاف برخی روایت‌ها اولیه که جنگ را با هدف مهار ایران توجیه می‌کردند. پیامدهای میدانی و دیپلماتیک اکنون حاکی از تقویت موقعیت ساختاری ایران است. در پرونده تنگه هرمز، طرح عمان برای دریافت هزینه خدمت دریانوردی چه داوطلبانه و چه در قالب چارچوبی مشترک در واقع اعتراف ضمنی به واقعیت جدید قدرت در این آبراه است. درج بند «عبور امن بدون پرداخت هزینه» با اعتبار ۶۰ روزه در یادداشت تفاهم پایان جنگ، نشان می‌دهد حتی ایالات متحده نیز پذیرفته که وضعیت پیش از جنگ قابل بازگشت خودکار نیست. از منظر حقوق بین‌الملل دریاهای، تمایز میان عوارض ترانزیت و هزینه خدمت امنیتی و ایمنی امکان طراحی سازوکاری مشروع را فراهم می‌کند؛ الگویی که در مالاکا و سنگاپور نیز سابقه دارد. بدین ترتیب ایران با تکیه بر نقش خود در تأمین امنیت مقلبه با آلودگی و مدیریت بحران، می‌تواند هزینه‌های امنیتی تحمیل شده از جنگ را به سازوکار پایدار تأمین مالی تبدیل کند. افزایش قیمت نفت به بالای ۱۰۰ دلار نیز نشان داد که اختلال در هرمز نه یک تهدید لفظی، بلکه امری واقعی است. هم‌زمان، اقدام خزانهداری آمریکا علیه مؤسسات مالی مرتبط با حزب‌الله، بیش از آنکه تضعیف محور مقاومت باشد، نشان‌دهنده استمرار راهبرد فشار حداکثری در شرایطی است که واشنگتن به گفت‌وگوهای فنی در دوحه نیازمند است. برگزاری مذاکرات به صورت غیرمستقیم و تمرکز بر آزادسازی دریای‌های ایران، بی‌انگیز آن است که آمریکا برای پیشبرد تفاهم ناگزیر از پذیرش مطالبات اقتصادی تهران است. این وضعیت، تناقض در سیاست آمریکا را عیان می‌کند. به طوری که از یکسو تحریم و تهدید و از سوی دیگر نیاز به سازوکارهای توافقی برای مهار پیامدهای جنگ را شاهد هستیم. در جبهه شملت نیز توصیه مصر به دولت لبنان برای اجتناب از درگیری با حزب‌الله و هشدار درباره شکنندگی آتش‌بس، نشان می‌دهد که حتی بازیگران عربی می‌دانند حذف یا تقابل مستقیم با حزب‌الله می‌تواند به جنگی گسترده‌تر منجر شود. قاهره با درخواست سازوکار نظارتی روشن و تضمین عقب‌نشینی اسرائیل، عملاً بر ضرورت تلوم نقش بازدارنده مقاومت تأکید می‌کند. این امر جایگاه ایران را به عنوان پشتیبان اصلی این محور در معادلات امنیتی منطقه تثبیت می‌کند. در مجموع این تحولات حاکی از آن است که جنگ نه تنها به مهار ایران نینجامد، بلکه به بازتوزیع اهرم‌های قدرت به سود تهران انجامید. ایران اکنون در سه سطح دارای مزیت نسبی است. نخست، اهرم ژئوپلیتیکی در هرمز با امکان نهادینه‌سازی هزینه‌های امنیتی؛ دوم، اهرم دیپلماتیک از طریق مذاکرات غیرمستقیم و مطالبه آزادسازی دریای‌ها؛ و سوم، عمق راهبردی در شملت با حفظ بازدارندگی مقاومت. در چنین شرایطی، راهبرد منطقی برای ایران استمرار ترکیب بازدارندگی فعال و دیپلماسی مشروط است. راهبردی که ضمن پرهیز از تنش غیرضروری، هزینه‌های هرگونه ماجراجویی جدید را برای طرف مقابل افزایش دلد و جایگاه ایران را به عنوان بازیگر تعیین‌کننده نظم امنیتی منطقه تثبیت می‌کند.

[مهدی نیک بین]

گزارش روز

راز بقای بازوی مالی حزب‌الله

وزارت خزانهداری آمریکا دیروز بار دیگر مؤسسه مالی «القرض الحسن» وابسته به حزب‌الله لبنان را در فهرست تحریم‌های تروریستی قرار داد. این اقدام که با همکاری کشورهای عضو مرکز هدف‌گیری تأمین مالی تروریسم شامل شش کشور عربی حاشیه خلیج فارس انجام شده، پنج نهاد و ۱۶ فرد مرتبط با این مؤسسه را هدف گرفته است. با این حال، نکته قابل تأمل این است که خود وزارت خزانهداری نیز تأکید کرده که تمامی اهداف اعلام‌شده، قبلاً توسط آمریکا تحریم شده بودند. این یعنی تحریم جدید، هیچ محتوای تازه‌ای ندارد و صرفاً تکرار اقدامات پیشین است. مؤسسه القرض الحسن در سال ۱۹۸۳ تأسیس شده و هم‌اکنون بیش از ۳۰ شعبه در سراسر لبنان دارد. این مؤسسه که به عنوان یک بانک قرض الحسنه فعالیت می‌کند، به اقشار مختلف جامعه لبنان، به ویژه جامعه شیعه، تسهیلات بدون بهره ارائه می‌دهد. با سقوط نظام بانکی لبنان از سال ۲۰۱۹، نقش این مؤسسه به شدت گسترش یافت و عملاً به یک «نظام بانکی موازی» برای مردم لبنان تبدیل شد. آمارها نشان می‌دهد که این مؤسسه تنها در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، ۲۱۲ هزار وام به ارزش ۵۵۳ میلیون دلار پرداخت کرده است. برخی منابع تعداد مشتریان این مؤسسه را حدود ۳۰۰ هزار نفر و حجم سالانه وام‌های آن را بیش از سه میلیارد دلار برآورد کرده‌اند. سابقه تحریم القرض الحسن به سال ۲۰۰۷ بازمی‌گردد، زمانی که وزارت خزانهداری آمریکا برای نخستین بار دارایی‌های این مؤسسه را توقیف کرد. در سال ۲۰۲۱، آمریکا تحریم‌های جدیدی علیه هفت فرد مرتبط با این مؤسسه اعمال کرد. در ژوئیه ۲۰۲۵، بانک مرکزی لبنان تحت فشار آمریکا، به تمام مؤسسات مالی دستور داد که هرگونه معامله با «القرض الحسن» را متوقف کنند. با این حال، منابع میدانی تأکید دارند که این مؤسسه همچنان به فعالیت خود ادامه داده و حتی دولت لبنان نیز نتوانسته آن را متوقف کند. هم‌زمان با تحریم‌های آمریکا، رژیم صهیونی نیز حملات نظامی گسترده‌ای علیه شعب «القرض الحسن» انجام داده است. در جریان جنگ ۲۰۲۴، ارتش رژیم صهیونی به شعب متعددی از این مؤسسه در بیروت، بقاع و جنوب لبنان حمله کرد. پس از از سرگیری درگیری‌ها در مارس ۲۰۲۶، رژیم بار دیگر حملات خود را از سر گرفت و تا ۱۰ مارس ۲۰۲۶، ۳۰ شعبه از این مؤسسه را هدف قرار داد. با این وجود، این مؤسسه نه تنها تعطیل نشده، بلکه بارها توانسته فعالیت خود را از سر بگیرد. راز پایداری این مؤسسه در شبکه گسترده اجتماعی، اتکا به سرمایه‌های مردمی و ساختار غیرمتمرکز آن نهفته است. این ویژگی‌ها، القرض الحسن را در برابر جنگ اقتصادی و نظامی مقاوم کرده و نشان داده که تحریم و بمب نمی‌توانند سیستمی را که ریشه در اعتماد و نیاز مردم دارد، از پا درآورند.

[علیرضا درکاهی]

خبر ویژه

بیش از ۹۵ درصد موشک‌های ایران به هدف اصابت کردند

استاد برجسته فیزیک دانشگاه ام‌آی‌تی آمریکا با رد ادعاهای واشنگتن و رژیم صهیونی درباره رهگیری گسترده موشک‌های ایرانی، تأکید کرد که بررسی‌های فنی و تحلیل ویدئوهای منتشر شده از حملات موشکی نشان می‌دهد بخش عمده موشک‌های ایران با موفقیت به اهداف خود اصابت کرده‌اند. «تئودور پوستل» اظهار داشت ادعای رهگیری حدود ۹۰ درصدی موشک‌های ایرانی با واقعیت‌های میدانی همخوانی ندارد و شواهد موجود نشان می‌دهد نرخ موفقیت سامانه‌های پدافندی آمریکا و رژیم صهیونی بسیار پایین‌تر از آمارهای رسمی است. وی با اشاره به عملکرد سامانه‌های پاتریوت و تاد تصریح کرد که این سامانه‌ها به‌طور ذاتی در مقابله با موشک‌های بالستیک پیشرفته و هایپرسونیک با محدودیت‌های جدی مواجه هستند و حتی در صورت وقوع انفجار در آسمان، در بسیاری از موارد کلاهک موشک‌ها به مسیر خود ادامه داده و به هدف اصابت کرده است. این کارشناس آمریکایی با یادآوری تجربه جنگ خلیج فارس نیز تأکید کرد که پیش‌تر درباره کارآمدی سامانه پاتریوت اطلاعات نادرست منتشر شده بود و بررسی‌های مستقل نشان داد ادعاهای مطرح‌شده درباره موفقیت این سامانه با واقعیت فاصله زیادی داشته است. پوستل همچنین خاطر نشان کرد که موشک‌های ایرانی با بهره‌گیری از قابلیت‌هایی همچون مانورپذیری، حرکت‌های غیرقابل پیش‌بینی و استفاده از فناوری‌های پیشرفته، چالش‌های بزرگی برای تمامی لایه‌های پدافند موشکی آمریکا و رژیم صهیونی ایجاد کرده‌اند. وی در جمع‌بندی اظهارات خود تأکید کرد که تحلیل داده‌های موجود نشان می‌دهد بیش از ۹۵ درصد موشک‌های شلیک‌شده به اهداف مورد نظر رسیده‌اند و روایت رسمی واشنگتن و تل‌آویو درباره رهگیری گسترده این موشک‌ها فاقد پشتوانه فنی و میدانی است.

مقاومت ایران هوشمندانه بود

عمرو موسی، دبیرکل پیشین اتحادیه عرب، در واکنش به انتقادهای مطرح شده درباره مواضعش در قبال ایران، بر ارزیابی مثبت خود از نحوه مواجهه تهران با آمریکا و رژیم صهیونی تأکید کرد. وی با اشاره به برخی انتقادات از سوی چهره‌های سیاسی و رسانه‌ای عرب، تصریح کرد که نباید چنین تصور شود که همه کشورهای حوزه خلیج فارس دیدگاهی واحد درباره اظهارات او دارند. عمرو موسی با دفاع از سخنان پیشین خود درباره عملکرد ایران در تحولات اخیر منطقه گفت: «منظور من از مقاومت هوشمندانه ایران، نحوه مواجهه این کشور با ایالات متحده و رژیم صهیونیستی به عنوان متحد واشنگتن بوده است.» وی تأکید کرد که این موضوع محور اصلی اظهاراتش را تشکیل می‌دهد و معتقد است ایران در مدیریت رویارویی‌های خود با آمریکا و رژیم صهیونی رویکردی حساب شده و هوشمندانه در پیش گرفته است. دبیرکل پیشین اتحادیه عرب همچنین با اشاره به وجود دیدگاه‌های متفاوت در جهان عرب، خواستار حفظ فضای گفت‌وگو و تبادل نظر شد و تصریح کرد که اختلاف دیدگاه‌ها نباید به روابط میان کشورهای منطقه آسیب برساند. عمرو موسی ضمن استقبال از گفت‌وگو با منتقدان خود، بار دیگر بر موضع اعلامی‌اش درباره مقاومت هوشمندانه ایران تأکید کرد؛ موضعی که بازتاب گسترده‌ای در محافل سیاسی و رسانه‌ای منطقه داشته و توجه ناظران را به ارزیابی‌های متفاوت از نقش و جایگاه ایران در معادلات منطقه‌ای جلب کرده است.

رسوایی‌های ترامپ ادامه دارد

نشریه آتلانتیک در گزارشی به اظهارات جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، درباره تشبیه دونالد ترامپ به ریچارد نیکسون و آدولف هیتلر پرداخته و نوشته است که ونس در سال ۲۰۱۶ پیش از پیوستن به جنبش «ماگا»، به یکی از همکلاسی‌هایش گفته بود که «بین این فکر که ترامپ یک احمق بدبین مانند نیکسون است یا اینکه او هیتلر آمریکاست، در شک و تردید است.» ونس هفته گذشته در بازدید از کتابخانه نیکسون با طعنه گفت: «من همیشه ریچارد نیکسون را دوست داشتم» و مدعی شد که رسوایی واترگیت که نیکسون را سرنگون کرد، «مسئله بزرگی نبود» و نیکسون «قربانی نیروهای شرور» شد. او افزود که اگر واترگیت امروز رخ می‌داد، «مثل یک خبر ۱۲ ساعته می‌شد و این ایده که می‌توانست یک ریاست‌جمهوری را سرنگون کند، دیوانه‌وار است.» آتلانتیک در واکنش به این اظهارات نوشته است که دولت ترامپ «به‌طور معمول از رسوایی‌های سطح واترگیت جان سالم به در می‌برد» و نماینده دموکرات ماساچوست در این باره گفته است: «ما روزی دو بار واترگیت می‌کنیم!» این نشریه آمریکایی با اشاره به فساد و رسوایی‌های مالی ترامپ، خاطر نشان کرده که برخلاف نیکسون که توسط جمهوری خواهان ناامید از رفتارش مجبور به استعفا شد، امروز حزب‌گرایی تدریجی باعث شده بسیاری از اعضای جمهوری خواه کنگره در دو محاکمه استیضاح ترامپ از موضع خود کوتاه بیایند و ترامپ مانند نیکسون از قدرت دولت فدرال برای قلدری و آزار مخالفان سیاسی خود استفاده می‌کند.

هشدار درباره پیامدهای امنیتی توافق جدید دولت لبنان

طلال عوکل، نویسنده عرب، در مقاله‌ای در پایگاه قطری عربی ۲۱ با عنوان «توافق مین‌گذاری لبنان»، توافق دولت لبنان با رژیم صهیونی را «تنگین و ذلت‌بار» خواند و تأکید کرد که تاریخ ثابت کرده آمریکا و رژیم صهیونی به هیچ توافقی پایبند نیستند. وی با اشاره به سابقه تاریخی نقض توافقات توسط رژیم، به «توافق ۱۷ مه ۱۹۸۳» اشاره کرد که بر اساس آن صهیونیست‌ها موظف بود نیروهای خود را طی سه مرحله از لبنان خارج کند، اما اشغالگری تا سال ۲۰۰۰ ادامه یافت و در نهایت با خروج اجباری به دلیل مقاومت پایان یافت. عوکل تأکید کرد که در توافق جدید، رژیم صهیونی وعده‌های خود برای عقب‌نشینی را به شرط «خلع سلاح حزب‌الله» گره زده و هیچ جدول زمانی مشخصی برای آن تعیین نکرده است. نویسنده این مقاله با طرح این پرسش که دولت لبنان چه برگ‌های برنده‌ای برای تحقق این شرط غیرممکن دارد، خلع سلاح مقاومت را «غیرممکن» دانست و هشدار داد که ارتش لبنان حتی با آموزش و تجهیزات آمریکایی نیز از توانمندی‌های حزب‌الله برخوردار نیست و در صورت اجرای این شرط، در معرض دوپارگی و فروپاشی قرار خواهد گرفت. وی در پایان تأکید کرد که مقاومت لبنان با ادامه هدف قرار دادن نیروهای رژیم صهیونی در مناطقی که در آن حضور دارند، به این توافق واکنش نشان خواهد داد.

▲ علی فالح الزیدی، نخست‌وزیر عراق، در جلسه کمیته خدماتی زیارت‌های میلیونی دستور بسیج تمامی امکانات دولتی را صادر کرد و گفت: «زیارت امسال باید از نظر ارائه خدمات و تضمین روانی حرکت زائران، متفاوت و بهتر از سال‌های گذشته باشد.» وی تأکید کرد: «این روند باید همراه با نمایش اقتدار کشور باشد؛ به گونه‌ای که موفقیت عملکرد دولت را نشان داده و اعتماد شهروندان به توانایی‌های آن را تقویت کند.» الزیدی همچنین دستور داد سازوکاری جامع برای ساماندهی زیارت اربعین به‌ویژه در زمینه حمل‌ونقل و بازگشت زائران تدوین شود و بر ضرورت تأمین خدمات مورد نیاز موبک‌های حسینی از جمله برق، سوخت و خدمات پزشکی تأکید کرد.

▲ نفتالی بنت، نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونی، با اشاره به احمد الشرع (ابو محمد الجولانی) گفت: «او یک تروریست کت‌وشلواوری است. این مرد یک قاتل است. او افراد بسیار زیادی را به قتل رسانده است.» بنت افزود: «در حال حاضر ارتش او ضعیف است و وانمود می‌کند که واقعاً خوب و صلح طلب است. اما ارتش الشرع خود را دوباره مسلح و بازسازی می‌کند، قدرت می‌گیرد و زمانی دیگر می‌جنگد.» وی همچنین با اشاره به رجب طیب اردوغان گفت: «فکر می‌کنم او از اسرائیل متنفر است. او اساساً می‌خواهد اسرائیل را از روی زمین محو کند.»

▲ روزنامه فرانکفورتر آلمگاینه زایتونگ گزارش داد که اعضای ناتو به دلیل مخالفت ایتالیا نتوانستند درباره کمک ۸۰ میلیارد دلاری به اوکراین در سال ۲۰۲۷ توافق کنند. بر اساس این گزارش، در ابتدا قرار بود متن بیانیه اجلاس آنکارا به ادامه کمک‌ها در سال ۲۰۲۷ «حداقل در سطح قابل مقایسه» اشاره کند، اما ایتالیا با طولانی شدن آن مخالفت کرد و این موضوع را بلا تکلیف گذاشت. همچنین آمریکا نیز مانع از نگارش عبارت «ارتباط جدایی‌ناپذیر» بین امنیت اوکراین و اروپا شد.

▲ عمران ریزا، هماهنگ‌کننده امور انسانی سازمان ملل در لبنان، با هشدار درباره وضعیت بحرانی این کشور گفت: «در پی جنگ مستمر اسرائیل از ماه مارس، حدود یک میلیون نفر از مردم لبنان همچنان آواره هستند.» وی افزود: «در حال حاضر ۱,۴ میلیون نفر در لبنان به کمک‌های فوری انسانی نیاز دارند.» ریزا تأکید کرد: «تنها تأمین کمک‌های بشردوستانه برای رفع بحران فعلی کافی نیست؛ لبنان اکنون با یک بحران چندگانه شامل ابعاد انسانی، اقتصادی و اجتماعی روبروست.» وی همچنین تصریح کرد: «مردم علاوه بر نیازهای اساسی نظیر غذا، مسکن و مراقبت‌های بهداشتی، به درآمد، شغل و کرامت انسانی نیز نیاز دارند تا بتوانند از خانواده‌های خود مراقبت کنند.»